

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
Biblioteka

A-295/74

DEMIA NAUK
K HISTORYCZNYCH
TORII

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

LXXIV

GENDER STUDIES

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

1996

Nr indeksu 35 130X

<http://rcin.org.pl> ISSN 001-6829

CONTRIBUTORS

MARIA BOGUĆKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00–272 Warszawa); specialisation: economic, social and cultural history of early modern times.

HALINA CHAMERSKA — *associate professor* (private address: Anielewicza Street 27, app. 92, 01–026 Warszawa); specialisation: social history of the 19th century.

MIROŚŁAWA CZARNECKA — *doctor*; Institute of German Philology, University of Wrocław (Pl. Nankiera 15, 50–140 Wrocław); specialisation: history of the German language.

JADWIGA HOFF — *doctor*; Institute of History, Higher Pedagogical School in Rzeszów (ks. J. Jałowego Street 24, 35–959 Rzeszów); specialisation: social history of the 19th century.

ANDRZEJ KARPIŃSKI — *associate professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: social history of early modern times.

TOMASZ KIZWALTER — *associate professor*; Institute of History at the Warsaw University (Krakowskie Przedmieście 26/28, 00–325 Warszawa); specialisation: social history of the 19th century.

WŁODZIMIERZ MĘDRZECKI — *doctor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences; specialisation: universal history of the 19th century and the beginning of the 20th century.

DANUTA RZEPNIEWSKA — *doctor* (private address: Bielańska Street 4, app. 66, 00–085 Warszawa); specialisation: social history of the 19th century.

ANNA ŻARNOWSKA — *professor*; Institute of History at the Warsaw University; specialisation: social history of the 19th century and the beginning of the 20th century.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

74

GENDER STUDIES

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
1996

<http://rcin.org.pl>

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Antoni Maćzak, Karol Modzelewski,
Stanisław Russocki (Assistant Editor),
Marek Sędek (Member of Editorial Group),
Tomasz Szarota (Assistant Editor), Roman Wapiński,
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Janusz Żarnowski
Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa

Telegraphical address:
HISTORIOPAN

**The publication is sponsored by
Fund for Central and East European Book Projects**

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 1996

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa

tel. (+48) (22) 635 49 73

fax: (+48) (22) 664 88 20

CONTENTS

STUDIES

Maria B o g u c k a, Gender in the Economy of a Traditional Agrarian Society: the Case of Poland in the 16th–17th Centuries	5
Andrzej K a r p i ń s k i, Female Servants in Polish Towns in the Late 16th and 17th Centuries	21
Mirosława C z a r n e c k a, Das “gelehrte” Frauenzimmer. Zur Erziehung und Bildung der Frau im 17. Jahrhundert am Beispiel Schlesiens	45
Halina C h a m e r s k a, Woman of Petty Nobility in the Polish Kingdom During the 19th Century	73
Tomasz K i z w a l t e r, Modernization Processes and Emancipation of Women in Polish Territories in the 19th Century	91
Danuta R z e p n i e w s k a, Women of the Landowning Class in the Polish Kingdom During the 19th Century	97
Jadwiga H o f f, The Patterns of Female Behaviour in the Light of 19th and Early 20th Century Moral Codes	121
Włodzimierz M ę d r z e c k i, Peasant Women in the Polish Kingdom (the 19th Century — Beginning of the 20th Century)	131
Anna Ż a r n o w s k a, Education of Working–Class Women in the Polish Kingdom (the 19th Century — Beginning of the 20th Century)	137

RESEARCH IN PROGRESS

Andrzej W y r o b i s z, A New Approach to the History of Customs	161
Stanisław S a l m o n o w i c z, Vom Unfug der Hexenprozesse	173

REVIEWS

Klaus Zernack, Polen und Rußland. Zwei Wege in der europäischen Geschichte (Piotr Ł o s o w s k i); Documenta Copernicana, ed. Andreas Kühne (Marian B i s k u p); Andrzej Karpinski, Women in Polish Towns in the Late 16th and 17th Centuries (Cezary K u k l o); Karen Lambrecht, Hexenverfolgung und Zauberprozesse in den schlesieschen Territorien (Maria B o g u c k a); Michał Komarzyński, Marie–Casimire d’Arquien Sobieska, the Beautiful Queen (Maria B o g u c k a); Jan Seredyka, The Princess and the Petty Nobleman. Zofia Drohostajska, née Radziwiłł — Stanisław Tymiński (Maria B o g u c k a); Marcin Kula, Uphill to Europe. On Turkey in the Thirties and Also a Little about Contemporary Poland (Kazimierz D o p i e r a ł a)	181
---	-----

ABSTRACTS	205
---------------------	-----

NEWS

Women Among the Creators of Intellectual and Artistic Culture in Poland, 26–27 September 1995 (Andrzej S z w a r c)	245
Everyday Life, a New Trend in Research into the History of Culture (Andrzej K a r p i ń s k i)	247

TO BE PUBLISHED IN THE 75 VOLUME:

Maria Bogucka, Town Hall as Symbol of Power

Almut Bues, Kurland in der frühen Neuzeit

Anna Grzeńkowiak-Krwawicz, Le débat polonais sur la liberté
de parole dans la deuxième moitié du XVIIIe siècle

Tomasz Szarota, Paris et Varsovie — deux capitales sous l'occupation
allemande

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 1998

Pismne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A w następujących terminach: do 20 maja 1997 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1997 na drugie półrocze. Cena zeszytu w prenumeracie wynosi 12 zł w przypadku odbioru kwartalnika w Wydawnictwie. Wysyłka w kraju kosztuje 3 zł za numer.

Prenumeraty przyjmowane są również w księgarniach naukowych i akademickich na terenie całego kraju, a także u innych dystrybutorów, ale w takich przypadkach cena zeszytu może różnić się od podanej wyżej.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczne na konto PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 1573-109628-136 w następujących terminach: do 20 maja 1997 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1997 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 1998 roku za jeden zesztyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	25 zł	30 zł
Pozostałe kraje		40 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 1997 for I issue 1998,
- till 20 November 1997 for II issue 1998.

Recent issues are available at the bookshop of Scientific Publishers Semper, Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland. Recent and old issues are available also through mail with advance payment at Wzrostownia Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders available through the local press distributors or directly through: WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland, fax: (+48) (22) 664 88 20, through P.O. BP VII Oddział Warszawa, account no. 1573-109628-136 with a remark: subscription of ACTA POLONIAE HISTORICA (price per copy US \$ 29, postage included)

or

Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland, through Bank Handlowy S.A., account no. 201061-710-13100.